

۶	سه‌شنبه ۲۶ دی ۱۴۰۲ — شماره ۹۰۰۳
ایران‌شهر	

آب و هوا

امدادسانی در ۱۳ استان کشور

رئیس سازمان امداد و نجات از امدادرسانی به ۸۸۲هفتر طی عروز گذشته در ۱۳ استان به‌دلیل برف و کولاک خبر داد. این خبر را با یک محمودی داد و گفت که ۱۳ استان آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اردبیل، چهارمحال و بختیاری، زنجان، سمنان، قزوین، کردستان، کهگیلویه و بویراحمد، گیلان، لرستان، مازندران و همدان، شامل ۷همنطقه، ۱۰همحور کوهستانی، ۲شهر، ۲روستا و ۲ ارتفاعات کوهستانی نیز به خدمات امدادی پیدا کرده‌اند.

آب و هوا	آب و هوا	آب و هوا	آب و هوا
امدادسانی	امدادسانی استانی	راه‌های مسدود	
۵۸۸۲ نفر	۱۳ استان	۱۰ استان	
انتقال به مناطق امن	جاده‌های برفی و یارانی	اسکان اضطراری	
۱۳ نفر	۹ استان	۱۰۲۹ نفر	

عدد خبیر

مدیر امور اراضی جهادکشاورزی لرستان گفت: با تخریب ۲ساخت‌وساز غیرمجاز در مجموع بیش از ۷هزار مترمربع از اراضی زراعی و باغی به حالت اولیه بازگردانده شد. به گزارش ایلنا، بهرام میر دریکوند افزود: با تخریب ساخت‌وساز غیرمجاز به‌منظور اجرای قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغی به حالت اولیه اعاده وضع شد.

فرماندار خوسف گفت: بعد از ۱۷اسال معایر شرکت شهرک‌های صنعتی این شهرستان روشن شد.

به‌گزارش فارس، سیدعلی حسینی با بیان اینکه زیرساخت‌های شرکت توزیع برق و روشنایی معابر این شهرک یکی از برنامه‌های ویژه در راستای حمایت از سرمایه‌گذاران است، از فعالیت ۲۰شرکت صنعتی در این شهرک خبر داد.

۱۷
سال
خرداد ۱۳۹۹

درجه	سمانه نگاه، دکتری هوشناسی نیما فریدمندهدی، دکتری ابوهوشناسی
-------------	--

بندر ایوموسی در سفر رئیس جمهوری به بهره‌برداری می‌رسد
حسین عباس‌نژاد، مدیرکل بنادر و دریانوردی هرمزگان: بندر چندمنظوره ایوموسی به ارزش ۳هزارو۲۱۰میلیارد ریال اعتبار در دومین دور سفرهای استانی رئیس جمهوری به بهره‌برداری می‌رسد. این بندر شامل ساختمان مرجع دریایی، کریدور مسافری، اسکله‌ها و دیوار پیرامونی است.

راه‌اندازی گمرک اختصاصی در راه‌آهن کرمانشاه
علی‌اصغر عباس‌زاده، ناظر گمرکات کرمانشاه: کمک به افزایش حجم تجارت خارجی استان از برنامه گمرکات استان است و این اداره کل برای ایجاد گمرک اختصاصی در راه‌آهن کرمانشاه درصورت فراهم شدن بسترهای مورد نیاز آمادگی دارد.

به روستا برمی‌گردیم

۳روستا در کرمانشاه به‌عنوان الگوی احیای روستاهای مرزی خالی از سکنه بازسازی می‌شود

از زمین و آسمان آتش می‌بارید. روز‌های اول جنگ تحمیلی روستاهای مرزی غرب کشور دیگر جایی برای زندگی نبود. روستایان زمین‌های کشاورزی، باغات و همه دار و ندارشان را رها کردند و راهی شهرها و روستاهای دور و نزدیک شدند، اما دل‌شان در گرو روستا بود. با شروع جنگ تحمیلی روستاهای مرزی در استان‌های آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، ایلام و خوزستان خالی از سکنه شد. بعد از جنگ تحمیلی هم زمین‌های مین گذاری شده، مانعی برای بازگشت روستاییان بود. با پاکسازی زمین‌ها بازگشت به روستاهای مرزی آغاز شد و به تازگی عملیات بازسازی و احیای روستاهای مرزی بر اعزیز، قلعه سفید و هدایت در قصر شیرین کرمانشاه آغاز شده است.

روستا زنده می‌ماند

اهالی روستاهای مرزی آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، ایلام و خوزستان روزهای نخست جنگ تحمیلی با دست خالی مقابل دشمن ایستادند. چندی بعد که قرار شد روستاها را خالی کنند تا نیروهای نظامی مستقر شوند راهی شهرها و روستاهای اطراف شدند. سیدآزاد حسینی، یکی از اهالی روستای مرزی بله‌بزان کرمانشاه که زمزمه احیای آن نیز شنیده می‌شود، آن روزها را به خوبی به‌خاطر دارد و به همشهری می‌گوید: «کوچ غیرمنتظره، ما را ساکن شهر پاره کرد. مهاجرت به شهر باعث شد برخی دستفروشی کنند، مقررچینی و بنه‌چینی هم بلد بودیم.» حسینی از اواخر سال ۱۳۶۶که آتش جنگ آرام شده بود اینطور می‌گوید: «فکر باغ‌های انار و گردو از ذهن ما بیرون نمی‌رفت. اهالی حدود ۵کیلومتر را پای پیاده طی می‌کردند تا به روستا برسند و باغ تشنه را آبیاری کنند.»

حسینی ادامه می‌دهد: «آن زمان روستا ۱۰۰خانوار داشت. روستاهای مرزی که جان بگیرد مبادلات مرزی هم رونق می‌گیرد.» جبار مظلوم، از اهالی روستای مرزی قلعه‌سفید کرمانشاه است که مویی سپید کرده و از آن روزگار سینه‌ای پر از خاطره دارد. می‌گوید: «زمین‌های کشاورزی در روستایی که بیشتر از ۳۰سال است از آن مهاجرت کردم، هنوز هم برایم خیلی ارزش دارد. گنده می‌کاشتم.» او به همراه خانواده به اسلام‌آباد غرب مهاجرت کرد. چند سال بعد دوباره راهی شهر دیگری شد. می‌گوید: «با جان و دل به روستا برمی‌گردم.»

گزارش زهرا رفیعی

روزنامه‌نگار

ماندگاری موج گرما در ۶۱درصد از خاک کشور، زکورد‌های جدیدی را ثبت کرده است. در ۵۰سال اخیر سابقه نداشتسته که در آذرماه موج گرما با ماندگاری بالا یخش عمده کشور را فرا بگیرد. شهرهای سردسیری مثل پارس آباد مغان در اردبیل به جای اینکه در آذرماه ۱۰درجه باشند ۵روز متوالی دمای ۳۰درجه‌ای را تجربه کردند.

افزایش دمای بیش از نرمال می‌تواند اثرات زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی قابل‌توجهی باقی بگذارد که خیلی از آنها را نمی‌توان در کوتاه‌مدت دید. میانگین دما در استان‌ها نیز افزایش یافته است. براساس بررسی‌های مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی سازمان هوشناسی، امسال استان هرمزگان بیشترین دما را نسبت به میانگین بلندمدت خود تجربه کرده است. یعنی اگر این استان میانگین بیشترین دمایی که در ۵۰سال داشته ۲۴درجه بوده، حالا با دمای ۲۶درجه، رکورد زده است.افزایش دمای یک استان نشان از تداوم تأثیرات تغییر اقلیم در منطقه‌است.موضوعی که جهانبان به‌دنبال کاهش آن هستند. مناطقی مثل انزلی که ثبت دما در آن سابقه بیشتری دارد نیز حکایت از شروع تغییر اقلیم از گذشته‌های دور دارد. میانگین دمای انزلی در ۷۳سال گذشته برای آذرماه ۱۳۶درجه بوده است. اما امسال در یک رکوردشکنی دما به ۲۰۹درجه رسیده و این بی‌هنجاری دمایی هرروز متوالی نیز در این شهر باقی مانده است.

چشم‌انداز موج گرما در زمستان چیست؟
احد وظیفه، رئیس مر کل ملی اقلیم و مدیریت

رکورد‌های دمایی

آستارا، بندرانزلی و ایرانشهر: تجربه گرم‌ترین شب (در بلندمدت) **پارس‌آباد، قم، بوشهر، چابهار:** تجربه گرم‌ترین روز (در بلندمدت) **۱.۲میلیون کیلومترمربع:** دارای بی‌هنجاری دمایی در آذر ماه **۳۰استان:** تجربه موج گرما بیشتر از هرروز در آذر امسال **پارس‌آباد مغان استان اردبیل:** بیشترین اختلاف دما با میانگین بلندمدت

بالاترین

بی‌هنجاری دمایی

گیلان: ۴.۸ درجه **مازندران:** ۴.۷ درجه **اردبیل:** ۴.۱ درجه

زمستان گرم ایران رکورد شکست

موج ماندگاری گرمای زمستانی ایران در ماه‌های آذر و دی طی ۵۰سال گذشته بی‌سابقه است

عکس همشهری جوان گلزار

بحران خشکسالی: مقدار انومالی (بی‌هنجاری) دمایی در آذرماه امسال بسیار زیاد بود. این روند در دی‌ماه نیز ادامه یافته است. مثلا منطقه پارس‌آباد مغان دمای ۳۰درجه‌ای را در بازه عروزه در این ماه تجربه کرده است در حالی‌که میانگین بلندمدت این شهر در این وقت از سال ۱۰۶درجه است. اختلاف این دو ۱۹.۷درجه است. وقتی دمای محیط برای مدت طولانی بالا باشد نخستین تأثیراتش را در اثرات بیولوژیکی نشان خواهد داد. به‌طور مثال برخی آفات با موج‌های طبیعی سرمای در زمستان از بین می‌روند. وقتی برای مدت طولانی چند روز پشت سر هم گرم باشد، جمعیت کلونی‌های حشرات و آفات و بنا به تجربه، محیط‌زیست کلونی‌ها آسیب می‌تواند دید.

فرصت رشد و زنده ماندن می‌یابند. در نتیجه کنترل جمعیت آفات در فصل زراعی سخت‌تر می‌شود. به‌طور کلی موج‌های گرمایی در فصل سرد، خود از «بود امواج بارشی» ایجاد می‌شود؛ یعنی وقتی چند روز هوای گرم در منطقه مستقر می‌شود «گنبد هوای گرم» مانع از ورود سیستم‌های چرخندگی بارشی می‌شوند. استقرار طولانی‌مدت چنین شرایطی و تکرار آن در دوره‌های متوالی می‌تواند اقلیم منطقه را تغییر دهد؛ بارش کمتر به‌معنای آب جاری و زیرزمینی کمتر است. تغییر اقلیم اولویت‌های اختصاصی آب‌را به بخش‌های مختلف تغییر می‌دهد و بنا به تجربه، محیط‌زیست کلونی‌ها آسیب می‌تواند دید.

نمونه‌های ناهنجاری دما در آذرماه نسبت به میانگین بلندمدت

شهر	حد اکثر دمای ماه آذر	حد اکثر دمای بلندمدت	بی‌هنجاری دمایی
کلیدر (آذربایجان شرقی)	۲۳.۴	۸.۷	۱۴.۷
شمیران (تهران)	۱۸.۶	۱۰	۸.۶
مشکین‌شهر (اردبیل)	۲۰.۸	۷.۳	۱۳.۵
سرخس (خراسان رضوی)	۲۰.۸	۳.۱	۱۴.۹
پارس‌آباد (اردبیل)	۳۰.۳	۱۰.۶	۱۹.۷
آستارا (گیلان)	۲۹.۱	۱۲.۱	۱۷
فیروزکوه (تهران)	۱۱.۸	—	۱۲.۳
بندرانزلی (گیلان)	۳۰.۹	۱۳.۶	۱۷.۳

اهالی روستای مرزی بله‌بزان کرمانشاه حدود ۵کیلومتر را پای پیاده طی می‌کردند تا به روستا برسند و باغ تشنه را آبیاری کنند

در زمین

شمارش معکوس

برای بازگشت به روستا

۳۷۱کیلومتر مرز مشترک ایران با عراق باعث شده تا با آغاز جنگ تحمیلی روستاهای مرزی خالی از سکنه شود. بعد از پایان جنگ تحمیلی روستاییان مشتتاق بودند به خانه و زندگی خودشان در روستا بازگردند.

رئیس کمیته مرز کمیسیون امنیت ملی مجلس دلایل خالی ماندن روستاهای مرزی را اینطور به همشهری توضیح می‌دهد: «به‌دلیل کاشت مین و انواع و اقسام مواد منفجره در عمق ۵تا۳کیلومتری در مرزهای استان‌های غربی امکان بازگشت فراهم نبود. دلیل احیا نشدن این روستاها از دحام مین و تراکم مواد منفجره بود. در همین مناطق پاکسازی شده هم شهدای بسیاری داشتیم که بر اثر انفجار مین به شهادت رسیدند.»

شهریار حیدری می‌افزاید: «بعد از گذشت ۵سال از جنگ تحمیلی ششورای عالی امنیت مصوبه‌ای داشت که با توجه به ملاحظات وضعیت امنیت مرزها قرار شد تا ۵کیلومتر از مرز خالی از سکنه باشد و بعد شش ۳کیلومتر تا اینکه در جلسه شورای امنیت پایدار استان غربی(ایلام، آذربایجان غربی، کرمانشاه و کردستان) مصوب شد که روستاهای مرزی در محل قبلی خود احیا شود.»

حیدری بیشترین روستاهای خالی از سکنه را در استان کرمانشاه معرفی می‌کند و دلیل آن را هم تراکم بالای مین و کاشت آن در عمق زیاد از نیم تا ۳متر در زمین می‌داند و می‌گوید: «آذربایجان غربی، کردستان، ایلام و خوزستان فرایند شبیه‌هم از نظر پاکسازی مین برای بازگشت دارند. چند روستا در هورامانات، پاره و ثلاث باباجانی در کرمانشاه به شرایط قبلی خود بازگشتند. اما روستاهای سرپل ذهاب، گیلانغرب و قصر شیرین موفق به بازگشت نشدند تا اینکه در اوایل مجلس یازدهم پیگیری‌های زیادی با کارپوزه مرز شورای امنیت کشور انجام شد و در نهایت به‌عنوان الگو ۳روستای برار عزیز، قلعه‌سفید و هدایت در قصر شیرین کرمانشاه کلنگ‌ری شد.» حیدری تأکید می‌کند با اعتبار طرح‌های برای این روستاها بازگشت روستاییان میسر می‌شود و موضوع قابل توجه امنیت پایدار برای این روستاهاست. «فعالیت برای روستای برار عزیز شروع شده و مردم روستا هم مشتاق بازگشت هستند. تنها گره بازگشت مردم مرزی در کرمانشاه فقط اعتباری است که دولت باید در قالب بنیاد مسکن منظور کند.» حیدری تأکید می‌کند: «مروغوب‌ترین زمین‌های کشاورزی در کرمانشاه در دیواره مرز است. زمین‌های کشاورزی دشت ذهاب بهترین زمین کشاورزی غرب کشور است. از این‌رو بازگشت روستاییان به روستاهای مرزی به توسعه کشاورزی در این منطقه هم کمک می‌کند.»

درجه

رود ایران به مرحله جدید اقلیمی

آنچه در یک‌دهه اخیر رخ داده است، نشان از تغییر آب‌وهوای کشور دارد و البته طرح و برنامه‌ای برای تاب‌آوری، کاهش اثرات و سازگاری با تغییرات آب و هوایی وجود ندارد. تداوم بحث‌هایی چون خشکسالی در زمانی که فرایند تغییر اقلیم، مستمر و با شدت سسال به سسال ادامه دارد، تعریف مفهوم خشکسالی نیست.

بخش‌هایی از فلات ایران وارد مر حله خشکیدگی شده است و تکرار برخی مفاهیم ارائه کدهای نادرست به حداقل توان کارشناسی باقیمانده دستگاه‌های متولی است.

الگوی مقابله با تغییرات آب و هوایی ایران باید بر مبنای شرایط خشک‌تر و گرم‌تر باشد؛ یعنی آب‌وهوای جدید. وقتی واژه خشکسالی عنوان می‌شود، انتظار شنونده، موقتی بودن شرایط و گذر از آن و در نهایت شروع مجدد دوره ترسالی است. حال اینکه آیا با وجود داده‌های مشاهداتی و محیطی موجود در ایران، واقعا شرایط خشکسالی را طی می‌کنیم؟ آیا با توجه به اینکه کشور در حال طی کردن یک دوره خشکی یا خشکسالی مداوم است و با توجه به تغییر الگوهای پیش‌بینی و جوی، باید همچنان انتظار فرار سیدن دوره ترسالی داشت؟ اگر نشد چه؟ ایستگاه رشت به‌عنوان یکی از پر بارش‌ترین مناطق ایران در ۱۰سال اخیر، طی آبان ماه، به‌عنوان پر بارش‌ترین ماه سال، حداقل ۶عسال با ناهنجاری منفی بارشی به شکل قابل‌توجهی مواجه بوده است؛ بنابراین به شکل مشخصی الگوها و رفتارهای بارشی کشور دچار اختلال، نوسان و نابهنجاری شده است و الزاما هر دوره خشکسالی منجر به دوره ترسالی نمی‌شود. زمانه، زمانه شکسته شدن باورهای جغرافیایی و آب‌وهوایی است. وقتی در دوران تغییرات سریع آب‌وهوایی و برهم خوردن تمامی الگوهای آموخته‌شده در زمینه آب‌وهوا هستیم، چگونه باید انتظار دوره ترسالی داشت؟ تردید و تغییر پذیری، ذات شرایط تغییر آب‌وهواست؛ واقعیت این است که اگر در گذشته ابهام در زمینه شرایط جوی تاحدودی وجود داشت با این تغییرات الگوهای جوی، عمق این ابهام فرات خواهد رفت. پس گفتمان خشکسالی، شاید ابعاد واقعی اتفاقی را که در حال وقوع است، نشان ندهد. الگوی مقابله با این شرایط باید بر مبنای شرایط خشک‌تر و گرم‌تر باشد؛ یعنی آب‌وهوای جدید که به‌ظاهر به‌سوی شرایط خشک‌تر و گرم‌تر می‌رود. البته در چنین آب‌وهوای خشک و گرمی سخن گفتن از خشکیدگی و گرمایش بیشتر هولناک است. ولی تمامی قراین تأییدکننده این مسئله است. مسئله‌ای که در بحث‌های فعلی کشور به آن کمتر توجه می‌شود افزایش نرخ رشد دما در کشور است؛ به‌گونه‌ای که آمارهای موجود نشان از افزایش قابل توجه دما در کشور دارد.

این وضعیت دمایی که همگام با وضعیت رکورد‌های دمایی امسال است نشان از چالش‌های همراه با کم‌آبی دارد. افزایش تبخیر و تعرق آن هم در کشوری که به اندازه کافی خود با چنین چالشی دست و پنجه نرم می‌کند، خود مسئله‌ای غم‌انگیز است. امسال در ماه آبان ایستگاه‌های کشور تا حددرجه گرمایش نسبت به میانگین دمای بلندمدت را ثبت کردند. افزایش تبخیر و تبخیر در پهنه‌های بارش‌برقی با این وضعیت ناگوار برف، افزایش تبخیر پهنه‌های بی‌جان آبی کشور را بیشتر متاثر خواهد کرد که این خود نکته دیگری در این فلات خشک و کم‌آب است.